

Pesta 17/29 septemvre.
Va eși dominec'a. | Redact. : strad'a arborelui verde nr. 40.

Nr. 38.

Anulu VIII, — 1872.
Pretiuu pe anu 10 fl., pentru Roman'a 2 galbeni.

„Dumbrav'a Rosia.“

Poema istorica de Vasile Alesandri.

(Fine.)

V.

Critic'a mi-a reesîtu mai lunga, decâtu ce-
rea cuprinsulu poemei.

Am facutu inse acést'a din motivulu, câ
la noi rarele incercâri epice s'au laudatu séu
condamnatu fara a fi judecate dupa principie-
le artii.

O critica, fara a fi basata pe principiile
artii, si prin urmare instructiva, nu este criti-
ca, ci séu *pamfletu* séu *panegiricu obligatu*.

Din acestu motivu, afara de locurile ce
in decursulu acestei critice le-am aretatu ca
succese, mai infiru in cele ulterioare si alte pa-
suri, in cari poetulu a fostu mai multu séu in
câtu-va fericitu :

Astu-folu cu micu cu mare aperatorii tierii
Esîti ca frundi'a 'n codrii la ventulu primaverii,
Din vâli adanci se urca, din piscuri se coboru,
Trecu ripele in salturi, trecu riurile 'n notu,
Si-alergu fara odihna, voinicii câtu ce potu,
La glasulu tierii scumpe ce-i chiama 'n ajutoru.

„Aperatorii tierii“ este o spresiune cu to-
tulu prosaica ; versulu alu doile inse este d'o
rara frumsetia.

Pe-o culme prelungita ardu mîi si mîi de focuri,
Ca stele semonate in numerose locuri.

Se pare, câ totu ceriulu cadiutu e pe pamentu,
Si c'a remasu in urma i unu chaosu, unu mor-
mentu,

Atât'a intristare, si atât'a 'ntunecime
Imprastia pe bolt'a-i a noriloru desime.

Printre copaci si 'n ramuri din vîrfuri pana 'n pôle
Din candu in candu lucesce otielu de sabii góle,
Si ochi de lei, de vulturi, de leopardi selbatici,
Ce ardu sub velulu noptii ca nesce rosi jaratici

Unu semnu reu pentru Albertu se descrié
bine in urmatóriele versuri :

Si ér innaltia cup'a (adeca Albertu) ridiendu d'o asié
larma.

Dar cup'a langa búze-i in man'a lui se sfarma,
Si-unu tresnetu lungu' d'odata in ceriuri bubuesce,
Si 'n cortulu plinu de umbra furtun'a navalesce,
Si més'a se restórna, si cortulu se urduca . . .
Ér pe campii sub fulgeri, alérga o naluca.

Din tóta poem'a acést'a este singura si cea
mai plastica descriere. Unu pictoru nu ar avé
decâtu poesí'a s'o traduca din cuventu in cu-
ventu in pictura.

Mii, mii de lanci cu flamuri se miscu falfaitorie,
 Ca trostiele dese din balti, candu sufla ventulu,
 In aeru sboru nechezuri, comandi *resunatorie* (!)
 Si caii 'n neastemperu fragmentu pe locu pamentulu.

Aici pe langa o nimerita asemenare, aflamu
 in versulu din urma unu ecuivalentu alu cele-
 brului versu virgilianu:

„Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula cam-
 pum.“

Cea mai buna asemenare in tota poem'a
 este:

Candu sufla ventulu tomnei prin codri vescediti,
 Copacii plini de fruudie sunt *astu-felu* (!) sguiduiti,
 Si crengile cadiute, si frundiele uscate,
 Pe campu in departare sunt astu-felu semonate.

Sê nu fiu acusat, cã am atinsu — la pa-
 rere — si erori minutose. N'am lasatu nici
 frumsetile preperate ici-colea.

Ori-care poetu, simtindu in sine foculu
 sacru alu poesiei, voiesce a servi cu consciin-
 tia si devotamentu musei sale, sê-si tiena totu-
 de-un'a inaintea ochiloru: cã in poesia — ca si
 intr'unu tablou — ori ce peta, ori ce trasura
 rea deforma de cele mai multe ori *totulu*, si
 totu-de-un'a *forte multu*.

Pictorului si poetului nu se ierta nici oda-
 ta erori seu scapari din penelu.

Erorile in conceptiune, dispositiune, cadu
 in sarcin'a talentului, care lu-dã natur'a, si na-
 tur'a n'o poti certã.

Arone Densusianu.

Vér'a vietii.



rece vér'a vietii mele,
 Trece, trece ne'ncetatu;
 Si prin munti, printre valcele
 Floricele n'am aflatu.

Trece, — si prin ramurele
 Ciripindu — n'am auditu;
 Cantãm, — dar paserele
 Macaru un'a n'am gasitu.

Trece — vaiu! — macaru o fraga
 Ca sê gustu nu am aflatu;
 De si vér'a mi-a fostu draga,
 Dar in vanu am adustatu.

Si arsiti'a de la sóre
 Tóta vér'a-am suferitu;
 Dar o umbra de recóre
 Nicairi nu am gasitu.

Am cautatu o apa rece
 Se potu stinge setea mea;
 Dar isvorulu stã sê sece!
 Cine-ar fi potutu sê bea?

Am aflatu eu o fintia
 Omenesca s'o adoru;
 Dar a ei indiferentia,
 Atestã lipsa d'amoru.

Astu-felu vér'a trecatórie
 Tóte mi le-a refusat;
 Chiar natur'a, cu rigóre
 Contra mea s'a revoltatu.

Obositu-am de dorere,
 De vietia-su saturatu;
 Vedu, cã tóte-su o parere,
 Totulu a degeneratu.

Eca dar cã tomn'a vine,
 De la ea n'am ce s'asceptu;
 Vina érna dar mai bine,
 Sê 'nceteze alu meu peptu.

Si sê dîcu cuventu de mórte,
 Fia ultimulu cuventu:
 Amara-mi fu a mea sórte
 Cãtu am traitu pe pamentu!

Z. Antinescu.

Cuiu cu cuiu.

— Proverbu intr'unu actu. —

(Fine.)

Constantinu.

Cum asié.

Elisa.

Iubiam acestu jocu inca de pe timpulu,
 candu eram copila tãnera si nemaritata...

Constantinu.

Atunce poteai...

Elisa.

Si acuma?

Constantinu.

Acuma...

Elisa.

De ce nu si acum? Noi ambii trebuie sê avem drepturi egale. Déca tîe ti-este permis acestu jocu, de ce sê nu fîa si mîe?!

Constantinu.

Pentru câ...

Elisa.

Nu acceptu nici o contradictiune. Suntemu in secolulu egalitâtii. Reclamu dara pentru mine deplina egalitate. Tu ai sê mergi in asta séra la Barboianu, — eu me voi duce la amic'a mea Zoe, unde se voru aduná mai multe amice. Vomu petrece bine. Nu fîi gelosu! Acolo nu va fi nici unu barbatu. Numai noi femei. Vomu face si noi ceea ce veti face voi la amiculu teu. Ne vomu jocá de-a cartile.

Constantinu.

De a cârtile?

Elisa.

Da.

Constantinu.

Brr!

Elisa.

Cum poti batjocóri petrecerea ta cea mai placuta?

Constantinu.

Nu-mi potu intipuí ce-va mai uritu, decâtu o femeia care sê jóca de a cartile.

Elisa.

Eu mi-potu.

Constantinu.

Ce?

Elisa.

Unu barbatu care — parasindu-si nevés-t'a — tóta nóptea se jóca de a cârtile cu amicii sei.

Constantinu.

Acést'a e fotografi'a mea?

Elisa.

Cam asié. Dar sê nu perdemu timpulu in desiertu. Si pe mine si pe tine ne ascépta. Haidamu dara, sê nu intardiâmu nici unu minutu!

Constantinu.

Glumesci?

Elisa.

Ba.

Constantinu.

Apoi pléca dara singura, câ-ci eu nu me duc.

Elisa.

Nu víi?

Constantinu.

Remanu a casa.

Elisa.

Asié?

Constantinu.

Da, si nici nu voi mai merge sê jocu.

Elisa.

Nici odata?

Constantinu.

Nici odata!

Elisa.

Pentru ce?

Constantinu.

Pentru câ m'am ingretosiatu de carti.

Elisa.

E bine, asié dara nici eu nu voi merge.

Constantinu.

Se póte?

Elisa.

Da, si nu voi merge...

Constantinu.

Nici odata?

Elisa.

Nici odata.

Constantinu.

Pentru ce?

Elisa.

Pentru câ déca vei fi a casa, nicairi n'asiu petrece mai bine decâtu cu tine.

Constantinu.

Ti-multiamescu. De acum inainte voi fi purure cu tine, — voi petrece necontentu in giurulu teu, — pentru câ eu numai a casa me simtiu fericitu.

Elisa.

Vedi câtu esti de bunu, déca voiesci.

Constantinu.

Sê nu fîu bunu, candu tu esti adorabila? Sum bunu, inse bunatatea acést'a am invetiát'o de la tine. Anim'a mea e ca flórea, ce nu infloresce fara de radiele sórelui, si acest'a e amorulu teu. (Suna.)

SCEN'A XIX.

Totu accia si Mítica.

Constantinu.

Du-te la dlu Barboianu si i spune, câ nu potu sê me ducu asta-di la dinsulu.

Mítica.

Alergu, domnule. (A parte, iesîndu.) Éta-l'ai! Mai-iute a tramisu vórba, câ se duce, — acum a díce, câ nu se duce. Ciudati ómeni sunt boerii acestia! (Ese.)

SCEN'A XX.

Constantinu si Elisa.

Constantinu.

E bine, sê petrecemu dara sér'a la olalta.

Elisa.

Cu placere.

Constantinu.

A, ce frumoasa toaleta ai adi!

Elisa.

Ti-place?

Constantinu.

Me incanta. — Mai multu inse me incanti tu.

Elisa.

Ti-multiamescu. Din momentulu acest'a sum era-si fericita.

Constantinu.

Ce felu? Pan'acuma nu erai?

Elisa.

Erau mominte, in cari alunecasem a crede, ca tu devenisi infidelu.

Constantinu.

Cum asié?

Elisa.

M'ai negligatu pre multu. Erai totu de parte.

Constantinu.

De acuma inainte voiu nisui a repará tóte gresielile mele din trecutu. Voiu sacrá tóte pentru placerea ta, si facendu acést'a...

Elisa.

Vei fondá constitutiunea fericirii nóstre conjugale. Acést'a constitutiune e scurta. Contiene numai trei paragrafi. Paragrafulu primu suna asié: Cei casatoriti trebuie se sacrifice unulu pentru altulu placerile loru particularie; paragrafulu alu doile ordóna, ca barbatulu nici odata se nu faca ceea ce displace sociei sale, — si in fine paragrafulu alu treile si celu din urma prescrie, ca socia totu-de-un'a se caute a causá barbatului se numai bucuria.

Constantinu.

Constitutiune ceresca, compusa de unu angeru. Voiu urma-o in tota vietia mea.

Elisa.

Si eu.

Constantinu.

E bine, se sigilamu dara acést'a constitutiune cu o sarutare. (Se saruta.)

Elisa.

Si acuma, deca ti-convine, se mergemu la teatru.

Constantinu.

Cu placere. (Suna.)

SCEN'A XXI.

*Totu aceia si Mitica.**Constantinu.*

Spune visitului se prindia caii. Vom merge la teatru.

Mitica.

Intielegu. (A parte iesindu.) Dómne facumi cruce, ca sa au impacatu odata! (Ese.)

SCEN'A XXII.

*Constantinu si Elisa.**Constantinu.*

Me ducu dara se me mbracu! Adio pana la revedere! (Ese.)

SCEN'A XXIII.

Elisa singura.

Si eta me-su era fericita! Si ce mi-a redatu fericirea? Trei cuvinte: cuiu cu cuiu! Onorabile dame, de cumva barbatii dvostre varu negliga, faceti intocmai ca mine si aduceti-ve a minte, ca cuiu cu cuiu se scote afara! Dieu asié! Cuiu cu cuiu!

(Cortin'a se lasa.)

Iosifu Vulcanu.

Place-mi noptea.



Place-mi noptea intunecosa,

Fara luna, fara stea;

Place-mi forte, ca-i norosa,

Ca si animior'a mea.

Nici n'asiu vre eu se mai vina

Diorile... nu le dorescu;

Sciu si-asié c'a loru lumina

Numai chinulu mi-lu marescu.

Place-mi noptea ca m'adorme

Si me legana cu doru;

Si 'n visu dulce me straforma

Intr'unu angeru de amoru.

Place-mi ca-mi uitu pe-o clipita

— Cu ce sortea m'a donatu —

Suferinti'a infinita,

Si suspinulu neascultatu!

Place-mi noptea, ca 'n ea 'nceta

Lumea vana a carti;

Cu pasiune infocata

Morbu-mi crancenu a-lu privi.

Ca nu-mi vede lumea mare

Cestu periu de lacrimiori,

De dorere si 'ntristare

Ce me 'nneca atate-ori.

Place-mi noptea ca 'n ea sbora

Spiritu-mi crudu si peregrinu,

— Ca si-o pasere usiora —

Pe campii, pe plaiu strainu.

C'audu plansulu ce-lu rostesse
 O natiune, unu poporu
 Ce de secle suferesse
 Greumentulu lantieloru !

Place-mi nóptea, câ-ci lumina
 Ah! de secle 'n vanu dorimu!

Mfi de suflète suspina:

Libertate!... traiu seninu...

Nici n'asceptu eu diori sê vina,
 Pana atunci candu vestescu;
 O viétia mai senina
 La poporulu romanescu.

T. V. Pacatianu.

Viéti'a familieii.

— Dupa Paulu Geanet. —

(Fine.)

III. A trei'a specia de stanca, care se intelnesce in viéti'a familieii, nasce din diversitatea si imperfectiunea caractereloru.

Nu mai este indoiéla: se vedu insociri perfecte, unde o armonia de simtieminte si umóre intretiene o pace constanta intre dóue animi nascute un'a pentru alt'a.

Sunt din nenorocire insociri desastróse, in cari opositiunea caractereloru aduce cu sine desbinári atátu de triste, încátu legea ea insasi este fortiata, nu de a distruge, dar d'a suspinde o legatura, pe a carei eternitate ea o sanctionase.

Inse intre aceste dóue eternitâti, pe cari le credu totu atátu de rare pe un'a ca si pe cealalta, se pune in diverse grade de intimitate, de confiantia si de fericire, marea majoritate a caractereloru.

Tóte caracterele avendu fia-care mai multu séu mai pucinu unghiurile loru, este fórté greu, ca unu comerciu sê nu dea ocaziuni la lovíturi, dispute, care nu voru causá nimicu, séu voru causá fórté multu, dupa intieptiunea ómeniloru.

A insistá a supra reului, este a-lu inveniná, intieptaturile devinu rane, si ranele devinu plage.

A-si iertá unulu altuia, a tolerá unulu altuia, este singurul mediu-locu d'a se bucurá fara amaratiune de frumósele si sanetósele emotiuni ale vietii domestice.

A tolerá capriciurile si defectele ómeniloru este o detoria generala de caritate; in familia inse este acést'a o rigurosa detorie de

prudintia; câ-ci acela, care nu suportéza nimicu, nu este nici elu insu-si suportatu.

Ceea ce trebue sê ne usioreze acésta tolerantia, este cugetulu: câ fia-care si-are defectele sale, si câ nu are nimeni dreptulu, d'a esige de la altii perfectiunea, pe care nu si-o impune cine-va lui insu-si.

Déca amu reusítu prin intieptiunea nóstra a incungiurá tóte stancile, de cari se lovescu atâte familie, vomu fi ajunsu óre noi cu acést'a la aceea pace fara de nori, la care sperámu neincetatu si pe care natur'a nóstra o reclama cu atát'a ardóre? Acést'a ar fi a-ti face socotéla fara de inflexibil'a fatalitate; sê vorbimu inse cu mai multa religiositate, fara de incercâri pe cari Dumnedieu le trimite omului pentru a-i aduce a minte, câ destinat'a sa pamentéca este incompleta, si câ nu locuiesce aicea josu, decátu unu cartu, — decátu o diua.

Sunt câte-odata in familie nenorociri inspaimentatórie, cari confunda imaginatiunea: sunt unii privilegiati ai infortunei, atátu este de adeveratu, câ egalitatea absoluta nu este a lunei acesteia, din fericire atari calamitâti mari nu sunt comune.

Dar ori câtu de nelegalu aru fi distribuite dorerile, ne avemu fie si-care partea nóstra.

Dorerea a intratu in familia chiar din diu'a aceea, in care i s'a dîsu femeii. „Vei deveni mama in doreri“, — si de la primele inchiétudesi, ce causéza parintiloru esistinti'a fisica a acestoru fiintie neputintióse prin cari famili'a se încéca a renasce pana la acele inchiétudesi mai víi si mai grabnice, ce inspira esistinti'a morala a junelui omu séu a junei fie, puse in luptele si in pericolele lunei.

Viéti'a familieii nu este, decátu o lunga agonía indulcita numai prin surisele copilului séu succesele acestuia devenitu barbatu.

Si acum sê vedemu dorerea, precum dîceau scólele vechiloru filosofi, dorerea este ea unu reu? Vomu raspunde cu stoiculu Posidonius, dar intr'unu altu sensu: — Nu... dorerea nu este unu reu. — Famili'a, care nu traiesce, decátu din unire si armonia, tinde cu tóta artea. neincetatu prin efectulu pasiuniloru omenesci... la slabire si la distrugere.

Pentru a intrá cine-va in familia, nu parasesce pasiunile: dorinti'a independintiei, — amórea placeriloru, si alte multe inca, departéza pe nesimtíte pe barbatulu de femeia sa si pe parinti de copii.

Famili'a, déca este fericita, se bucura de acésta fericire, fara de a-o gustá, fara d'a se

desfeta, aprópe ai poté dîce fara d'a o simtî; precum se bucura cine-va de sanetate, a carei pretiu numai morbosulu lu-cunósce.

Atunci, vedeti, famili'a este in periclu: barbatulu intr'o parte. femei'a intr'alt'a, si copfi abandonati ingrigirii guvernaneloru si preceptoriloru, — atunci vine dorerea si vine aprópe.

Prin acestea lovituri binefacatórie, prin aceste plage fericite, prin aceste diversiuni sangerande, simtiulu moralu reintra in familia, si adeverat'a destinatiune a casniciei reapare in sever'a-i marime.

Dar aceste lovituri, se dîce, câ lovescu pe inocenti ca si pe culpabili. Eu respundu: Cine óre se póte flatá de inocentu? Fara indoiéla dorerile nu se proportiunéza esactu meriteloru si defecteloru, si tocmai acest'a este unulu dintre cele mai tari resóne, pentru cari filosofi'a si religiunea promitu omului imortalitate.

Dar dorerea are totu-de-un'a mai multu séu mai pucinu unu sensu; si déca dins'a nu este o pedépsa, ea este unu avertismentu. — Toti au debuintia de lectiuni, toti au lipsa de amenintiári.

Dar pare câ audu cum mi se dîce: „Unde este aceea pace, pe care ni-o promiteai incependu? unde este aceea bucuria, pe care cine-va n'o obtiene, decátu prin familia, pe care tóta lumea o cauta in familia, si in loculu careia nu intimpinámu, decátu amarale enigme ce nu se potu descurcá, — si doreri sfasiatórie?

Sê vedeti, pacea ce dá famili'a acelora, cari sciú a se bucurá de dins'a, nu este — trebue sê o marturisimu — decátu o pace omenésca, adeca unu armistitiu, o intrerumpere, o pace turburata, intrerupta, totu-de-un'a amenintiata.

Viéti'a nu are alta a ni oferí.

Inse dupa acésta pace trecatória si placuta, care resulta din prim'a inflorire a toturoru fortieloru vie ale naturei, dar care nu este fara pretiu: este aceea care vine din paciintia, din resemnare, din curagiulu in comunu si din sperantia.

Am terminatu, v'am depinsu viéti'a familiei, — fara d'a esagerá, fara d'a ascunde ce-va.

V'am spusu binefacerile, periclele si incercárele ei, si pe langa aspectele suridiende si seducatórie, nu m'am temutu de locu a vi aretá si aspectele triste si severe.

Astu-modu trebue sê se depinga tóte lucrurile mari, câ-ci ele nu sunt mari numai prin

frumosulu si seducatoriulu loru, ci si prin infricosiatulu ce contienu.

Frumosulu trage dupa sine imaginatiunea si infricosiatulu ascute curagiulu.

Adelina Olteanu.

Istori'a Serbiei.

Marea serbare natiunala, petrecuta la 22 augustu a. c. la Belgradu, — adeca diu'a in care principele Milan, ultimulu descendinte barbatescu alu casei Obrenovicu, intrá in maiorenitate si luá in mana franele guvernului principatului Serbiei, — pe noi ca pe vecini ne-a interesatu mai de aprópe.

Nu va fi dara fara folosu a usá de acésta ocasiune, si a face cunoscuta cetitoriloru nostri pe scurtu istori'a acestui principatu.

Serbii, dimpreuna cu consangeniiloru croati si bosniaci, in secolulu VII se mutara din partile de la miédia-nópte ale Sudétului si ale Muntelui — uriasiu — in patrele loru de acumá. Dinsii apoi aice, sub mai multi „Supani“ ai loru, se facura vazalii imperatoru grecesci, pana 'n finea secolului XII, candu Nemanja a intrunitu pe toti serbii sub stapanirea sa.

Fiulu mai betranu alu acestui cnézu, Stefanu, la anulu 1200 a obtienutu de la pap'a Inocentiu III titlulu de rege. Dar frate-seu mai micu, Vuc, rescolandu-se in contra lui, acest'a a recursu pentru ajutoriu la Mircea, regele Ungariei, care apoi — dreptu iubire — asi incorporatu tiér'a sub numirea „Rascia“ la Ungari'a, primindu-se acestu nume si in titlurile regesci.

Stranepotulu lui Stefanu, nepotulu unei fete a regelui Stefanu V, si ginerele principelui Apor din Transvani'a, a pretinsu chiar si regatulu Ungariei, dar nu numai câ nu potú realisá acésta dorintia, dar inca elu fu lipsitu si de propriulu seu principatu, prin consangeanulu seu Uro-Stefanu III, de la care apoi éra si fu luatú dimpreuna cu viéti'a — prin propriulu seu fíu Dusian.

Dusian e cea mai gigantica figura a vechiei istoria serbesci, si a baladeloru poporale pastrate pana 'n diu'a de adi. Dinsulu a fostu, atátu in resbóie, câtú si in legislatiune, celu mai mare domnitoriu alu sêrbiloru. Ocupandu elu Macedoni'a de la imperatulu grecescu, s'a numitu tiaru, — ér pentru legile lui edate la anulu 1349, obtienú de la ai sei pronumele de

Iustinianu serbescu. Elu s'a opusu cu energia atâtu pretensiuniloru regesci ale lui Ludovicu alu Ungariei, — câtu si influintieloru religiöse ale papei, si patriarchatululu de la Ipec l'a facutu de totu independinte de la celu din Constantinopole.

In fiulu seu Uros, pe care l'a ucisu unu supanu alu seu, Vucasin, la anulu 1357, s'a stinsu dinasti'a Nemanja, care a domnitu in decursu de dōue sute de ani, si a datu Serbiei optu regi si doi imperati.

De óra-ce Vucasin a cadiutu in o batalía in contra turciloru. prin ajutoriu ungurescu s'a urcatu la domnia Lazaru-voda, si dreptu recunoscintia apoi acest'a se facu vazalu alu regelui magiaru. Dupa nefericit'a batalía de la Cossovo, la 1389, unde a cadiutu atâtu Lazaru, — câtu si sultanulu Amurat I, ginerele lui Lazaru, Stefanu Brancoviciu si fiulu acestuia Georgiu, ne mai potendu aperá in contra invasiuniloru turcesci, o predera Ungariei dimpreuna cu tóte cetátile si forteretiele sale, la anulu 1426, — acesti principi lasi apoi au capetatu dreptu recompensa pentru serviciulu loru antinatiunalu, séu mai bine pentru trada-rea patriei loru — mai multe dominie in Ungari'a. Cu acésta ocaziune o multíme de serbi s'au mutatu din patri'a loru in Ungari'a, si mai alesu in partile Dunarei.

Cu tóte aceste inse turcii, in butulu suveranitatii unguresci, ocupara mai tóta Serbi'a, intr'atât'a încâtu pana la 1521 numai Belgradulu si Sabaciulu remasera in manile unguriloru, dar in urma turculu ocupá si aceste cetáti, mai apoi si o mare parte a tieiei unguresci a cadiutu sub jugulu otomanu.

Trecura trei sute de ani dupa fatal'a catastrofa de la Cossovo, — si in Serbi'a se ivi o miscare natiunala. Turculu fu alungatu de sub Viena, mai apoi Buda si o mare parte a Ungariei se elibsrá. La acestu triumfu alu crestianismului mfi si mfi de serbi si-parasira patri'a subjugata inca de turci, si se mutara in Bacic'a si Timisian'a, unde deja la finea secolului XV Paulu Chinezu a condusu 50,000, ér Ioane Huniadu jun. 10,000 de serbi, dintre cari unii se mai asiediara si prin districtele Tolna si Barania. Insu-si patriarculu de la Ipec, Arzenu Cernoviciu, s'a asediatu cu 26,000 de familie sërbe la Sava de josu. Dar cea mai mare parte a poporului a remasu a casa in jugulu turcescu, afara de cei scapati in muntele neocupabilu Cernagora.

Marcu Emilianu.

(Va urmá.)

Doine si hore poporale.

— Din Satu-mare in Ungari'a. —



III.

Bade, din gradin'a nóstra,
Vede-se la cas'a vóstra;
Vedu esîndu pe maica-ta
Sér'a si deminétia;
Totu audu cantându mereu,
Câ te pórtá ma-ta reu,
Pentru câ to iubescu eu.
Dar, baditia, mandr'a-ti spune,
Candu vei fi de 'nsoratiune,
O bogata nu-ti luá,
Câ-ci acea nu ti-a lucrá,
Tienuta cu pane alba
Unde-o mani nu vré sé mérga;
Ci-ti ie féta de saracu,
Câ-ti totu lucra dupa placu,
Tienuta cu malaiu dulce,
Unde-o mani de locu se duce,
Ie-ti, bade, câtu de saraca,
Numai ochii ei sê-ti placa!

IV.

Candu eram in vremea mea,
Cétera nu-mi trebuia,
Câ-ci cantá totu gur'a mea.
Céter'a-i numai o dóga,
Gur'a mea mai multi o róga;
Céter'a e o scandura,
Gur'a mea dícea singura;
La cétera tréba strune,
Gur'a mea tóte le spune;
La cétera tréba arcu
La gur'a mea — fecioru dragu.

V.

Me dusei vinerea 'n têrgu,
Sé vedu care cum se vindu,
Nevestele cum se dau,
Si fetele ce pretiu au?
Dar o lele alba, dalba,
Mi-cantá tienendu o salba:
„Dragostele tinerele,
Nu se dau pe mere pere,
Nici pe vorba usiorele,
Ci pe buze subfírele,
Si pe degetu cu anele.“

Culese de

Paulina Pelle.

Vinalia rustica.

(Din opulu „Serbatorile romane vechie.“)

Cultur'a de vîi, si culesulu vîiloru in Latiu au fostu sub scutul lui Joe (Jupiter.)

Inceperea culesului de via a fostu o serbatóre generala pentru totu Latiulu. Serbatórea s'a chiamatu „*Vinalia rustica*“ (culesulu de vîi de la tíera), si s'a tîenutu in 19 augustu, adeca in a XIV. Kal. Sept. *)

Acésta dî a fostu santîta si inchinata lui Joe. In diu'a serbatorii, *Flamen Dialis*, adeca preotulu lui Joe in templu la altariu a santîtu culesulu de via in acelu modu, câ elu a taiatu de pe o loza si a pigulitu mai antâiu câti-va struguri, si pe urma a provocatu cu solemnitate la inceperea culesului de via, apoi a sacrificatu lui Joe unu mnelu, si dupa ce a finitu prepararea mnelului de sacrificiu, a continuatu santîrea culesului de via facêndu vinu, (*vindemiam auspicari.*) **)

In vîile tusculaniloru a fostu opritu ca sê se duca vinu in orasiu, pana nu s'a serbatu *Vinalia rustica*, ***) si pentru acést'a si ducerea vinului in orasiu a fostu in logatura cu festivitatî. †)

Se afla urma, câ culesulu stî si sub scutul Vinerii (Venus) si ar avé ce-va comunu si cu Joe ††) dar in privinti'a Vinatielor rustice, nu are nimicu comunu, si amestecarea purcede de acolo, câ Vinerea chiar in 19 aug. sub numele Libitiva si Murcia are serbatóre. †††)

In Itali'a, unde clim'a e mai calda, strugurii se cocu mai curendu, si culesulu de via se incepe inca in augustu.

At. M. Marienescu.

Elu trebuie sê se însóre!

— Novela de Maria Schwarz. —

(Urmare.)

— Nu e ecuitabilu óre, câ eu te rogu sê inceti a me persecutá si mai departe.

*) *Rustica Vinalia XIV Kal. Sept. celebrabant, quo die primum vina in urbem deferebant.* (Paulu p. 264.)

***) *Vinalia a vino. Hic dies Jovis non veneris. Huius rei cura non levis in Latio, nam aliquot locis vindemiae primum a sacerdotibus publice fiabant, ut Romae etiam nunc* (pe timpulu lui Varro † 27 ani ant. Cr.) Nam *Flamen Dialis auspicatur vindemiam, et ut iussit vinum legere, agna Jovi facit, inter quouis exta caesa et porrecta flamen prorsus vinum legit.* — (Varro L. L. VI. 16. Momsen in C. I. L. I. 392. L. Preller „*Röm. Myth.* p. 174)

****) In *Tusculanis ortis* (hortis) est scriptum: *Vinum novum ne vehatur in urbem, ante quam Vinalia Kalentur.* (Varro VI. 16. Fest. 134. *Die Religion der Römer* C. A. Hartung II. p. 36.)

†) L. Preller p. 174.

††) *Vinalia rustica dicuntur a die XIV. Kal. Sept. quod tum Veneri dedicata aedes et horti ei deae dicantur ac tum fiunt feriati olitores.* (Varro VI. 20.)

†††) Varro VI. 47. *Cic. Nat. Devr.* II. 23. 61. Test. p. 665, 289. Preller p. 287.

— O! da, cu tóta securanti'a... dupa ce dta mi-ai escitatu atâtu de multu curiositatea, fara ca sê voiescu a o indestulí acuma, ori si câtu de usioru o ai poté face acést'a, oh acést'a e tare ecuitabilu, domni-siór'a mea. Dara acést'a inca nu e destulu. Dta me uresci, si mie mi-ar placé a sci, câ de ce?

— De unde scîi dta, câ te urescu?

— Am audîtu, candu ai spusu-o acést'a pe vaporu la prim'a nóstra intelnire. Póte câ, dta mi-scapai de totu dinaintea ochiloru, déca nu semenai cu femeí'a aceea pe care o adoru, si déca nu ar fi sioptitu buzele dtale cuvintele aceste: „Afurisitu hasardu! éra-si trebuie sê me intalnescu cu acestu mr. Milnes. Baramu de nu ni-ar cunósce!“ Si-apoi ce au urmatu dupa acést'a, o scîi dta.

— Da, dorere, scîi fórté bine. Dta dara cu acést'a recunosci, câ in aceste trei luni m'ai urmatu singuru din curiositate?

— Ba, domniti'a mea; acést'a nu o concedu. Antâiu adeca la acést'a m'a condusu amorulu meu catra dam'a aceea cu care dta semeni pana la unu firu de peru; a dóu'a curiositatea si in urma iritatiunea pentru cerbicí'a cu care ai contrastatu cererei mele, si mai in urma aceea, câ dta mi-ai devenitu o idea ficsa, de care nu me potu desparti. Dta esti singur'a femeia, care ai romasu neduplicabila, si cea d'antâiu care ai voitú a scapá dinaintea mea cu asié perseverantia. Urmarea acestoia este, câ acuma voiescu a invinge cu ori-ce pretiu.

— Te compatimescu, mr. Milnes; dara chiar ur'a ce am catra dta nu me lasa sê-ti potú impliní pretensiunea.

— Dara ce am gresítu eu in contra dtale?

— Nimica, dara eu nu te iubescú; osteriorulu dtale mi-causéza antipatiá, versulu dtale are influintia a supra mea, si presinti'a dtale e unu adeveratu chinu.

— Si acést'a totu-de-un'a au fostu asié?

— Da, eu totu-de-una te-am tîenutu de unu nebunu fantasticu.

— Ah, domniti'a mea, acést'a de securu purcede de acolo, câ eu am intrelasatu óre-care atentiu-ne, care a fostu o gresiéla neiertavera de la mine, si mai vêrtosu facia cu dta, inaintea careia sum gata a comprobá cu juramentu, câ dta esti singura femeí'a pe care o-am iubitu candu-va.

Femeí'a mica se aruncá pe canapea si díse in tonu ridietoriu:

— Singur'a pe care o ai iubitu candu-va! Ddieulu meu, dara intru atâtu ai devenitu de strainu realitáti? Ascépta numái, despre acést'a te potú convinge indata. Acuma-su siese ani ai ingenunchiatu la piciórele mele, mi-ai joratu credintia si te-ai rogatu, de si indesiertu, sê-ti dau man'a! Acést'a a fostu in Londr'a.

— Imposibilu! Miss Markavelu a fostu de o statura 'nalta, ca Juno. Si-apoi ea m'a iubitu si eu am fostu caro desfacui relatiunea.

Dam'a cea mica continuá din nou:

— Unu anu mai tardíu am convenitu in Paris, si dupa ce dta in continuu m'ai torturatu cu amorulu dtale, ti-am promisú a te primí in diu'a urmatoría...

— Eu inse aveam sê caletorescu inca in aceea-si dî, acést'a e adeveratu, dara dta nu esti madame Claire. Ea a avutu o facia desírata si de totu palida.

Peste unu anu apoi ti-ai depusu omagiale la picioarele mele in Neapolea, si in o séra de véra frumósa si rapitória éra-si mi-ai daruitu amorulu dtale.

— De care eu éra-si am fugitu inca in aceea dí, plecandu spre alta tíera. Dara dta chiar atátu de pucinu poti fi signior'a Marguita ca cele dóue d'antâiu, pentru cá ea nu a avutu faci'a plina de viétia si vesela a dtale.

— In Vien'a pana la asié nebunfa ai fostu amorsatu de mine, încátu ai voitu a-ti sdrobí capulu cu glontiu, déca nu-ti dedeam unu randez-vous...

— La care eu nu m'am infacisiatu, pentru cá cu o óra mai inainte am parasitu Vien'a. Dara statur'a contesei Schaurwick nici decum nu érá asié de sub tíre ca a dtale.

— In Copenhaga ai calaritu doi cai pana la omorire, numai ca sé castigi pentru mine flórea care voiam a mi-o pune in peru la balulu ministrului, ca respaltire ti-am promis celu d'antâiu valsu...

— Da, inse cu nu m'am infacisiatu la balulu acest'a, ci am caletoritu in Svedi'a. Si dta nu poti fi dr'a Hempol, pentru cá ea avea o portare in cátu-va pré provocatória.

— Dta ai dreptu, dlu meu, cá nu sum nici un'a dintre aceste dame, pe cari dta le-ai asaltatu cu amorulu dtale, si apoi éra-si ai fugitu de ele; eu din contra sum o femeia, pe care dta o ai cautatu in tóta viétia dtale... De câte-ori ti-ai descoperitu dta amorulu, acésta femeia a disparutu din vederea ochiloru dtale; si pentru ca sé o reafli, le-ai lasatu pe celelalte un'a dupa alt'a.

— Cu adeveratu, dta esti fórte originala, domniti'a mea! Intaresci, cá to-am cercatu in tóta viétia mea, si totu-si am parasitu pentru dta pe tóte acele pe cari cugetam, cá le iubescu. Ah! — suspinã mr. Milnes, — dorere, e dreptu cá pan'acuma nu am iubitú nici o femeia mai multu decâtu siese septemani, afara de un'a, si acést'a esti dta, de cumva adeca nu esto vre-un'a dintre acele numite. Déca inse dta intaresci, cá in iníreaga viétia mea te-am adoratu, atunci de securu ratecesi si cugeti pe fratele meu, lordulu Milnes, care se alipesce de ide'a sinceritãtii cu pasiune intru adeveru infocata. Dara nici acést'a nu se póte, — pentru cá elu e uritu, fórte uritu, — dta ratecesci.

— Intru adeveru! — strigã dam'a rídiendu, — dóra nmai nu voiesci sé me faci sé credu, cá in prvinti'a acést'a nu sémeni cu fratele dtale? Asculta-me, sir! Acuma, dupa ce ai amaritu viétia atãtoru femeí, ér pe mine m'ai urmatu in trei luni asemene unei umbre fidele, si m'ai persecutatu: nu ai fi atátu de bunu, sé te lasi de acésta petrecere? Vedi, eu marturisescu sinceru, cá deja m'am obositu pe deplinu in asta venatória.

— Déca tu vorbiai indata la prim'a nóstra convenire atátu de lamuritu si hotaritu, indata te-asiu fi parasitu, pentru cá atunci inca nu eram atátu de securu, cá dta si acea fíntia anumita e un'a si aceea-si persóna. Aceea inca si dta o poti cugetã, cá nu speru a pune capetu la acésta caletoria, pana candu nu-ti voiu vedé faci'a. Déca dta esti Eva, atunci de buna-séma esti un'a dintre favoritele mele de odinióra. Si acést'a e de securu caus'a pentru care voiesci a remané necunoscuta si in urma din acésta purcede si ur'a dtale.

Milnes tóte aceste le díse cu o asié odihna, —

care aretã curatu, cá voiesce a iritã pe contraria sa.

— Dta asié dara credi, cá a fostu timpu candu te-am daruitu cu favorulu meu?

— Da, pentru cá femeia nu uresce pe nimenea intru atãta, ca pe acel'a, care s'a aretatu ingratu contra dinsa.

— Asié dara dta intru adeveru inca nu te-ai intalnitú nici candu cu o asié femeia, care contrastandu amorului dtale sé-ti fi respinsu omagiale?

— Cu adeveratu, dta esti cea d'antâiu care te lupti asié indelungatu in contra mea.

— E bine, ca sé-ti aretu dara, cumca nici odata nu te-am impartesítu in nici unu favoru, nici cá-ti dau ceva sperantia despre unu favoru din parte-mi, punu capetu acestei mascãri.

Tiner'a dama rupse de pe faci'a sa larv'a si mr. Milnes sarí in picioare cu cuvintele aceste:

— Ah! scieam eu, cá dta esti aceea, miss Eva!

Elu ingenunchiã de diumetate inaintea ei si in tonulu reverintiei si alu bucuriei adeverate díse:

— Cu adeveratu dta esti singur'a femeia, pe care o-am iubitú veri-odata si singur'a care inca nu mi-ai datú nici baremi sperantia pentru venitoriu.

— Ah, dta inse ai iubitú fórte, da, fórte multe femei! — respunse Eva rídiendu. — Redica-te sir, dta ai ingenunchiatu multu mai adese-ori, decâtu sé potú vedé intru acésta ceva mai multu decâtu o datina.

— Dta esti crudela, miss Eva, — díse Milnes redicandu-se. E adeveru, cá am inebunitu deja dupa o multíme de femei, dara n'am iubitú nici un'a dintre ele.

— Si aceste cuvinte inca le-ai dísu toturoru carora ti-ai oferitu anim'a.

— Se póte cá le-am dísu; dara inainte de acés-te nici odata nu am cugetatu seriusu.

— Si cu ce poti comprobã acést'a?

— Cá m'ai facutu sé desperezu cu caletoria dtale.

— Care desperare inse nu te-a impodecatu de a urmã trei luni pe o femeia necunoscuta.

— Acésta necunoscuta ai fostu dta. Ah miss Eva, cugeta numai la cuvintele ce le-ai dísu mai inainte, cá adeca in tóta viétia mea te-am iubitú pe dta.

Eva erupse in risu cu hohotu si aruncandu-se pe fotoliu, díse:

— Vedi, sir, eu prin aceste am intielesu numai aceea, cá dta totu-de-un'a ai iubitú si adóratu numai fantóme, cari nici odata nu le vei aflã. Si dam'a necunoscuta inca a fostu numai asié figura de noru, acuma si acést'a inca a disparutu.

— Dara acésta necunoscuta erai dta, si eu prin urmare te iubescu! — respunse Milnes asemenea rídiendu.

— Dta nu esti in stare a iubi decâtu fantóme. Marturisesce-o insu-ti, cá ai unu caracteru de totu spulberatecu si o anima de totu nestatornica, ca si care nu póte avé decâtu unu francesu.

— Miss Eva, ast'a se póte luã dreptu o vatamãre, a se asemenã unu anglesu cu unu francesu!

(Va urmã.)



S A L O N U ?

Inmormentarea lui Avramu Iancu.

Marele si nefericitulu nostru Avramu Iancu a repausatu la 11 septemvre la trei ore demaneti'a, in Baia-de-Crisiu.

Ból'a mortala i s'a trasu din o recéla intemplata in lun'a trecuta, candu odata mergédu din Bradu la Baia-de-Crisiu, a petrecutu nóptea dormindu sub ceriulu liberu.

In urmarea acesteia elu fu transportatu in ospi-ciulu comitatensu din Baia-de-Crisiu, dar apoi vindecandu-se in cátu-va, a esítu.

Inse mai tardíu éra-si s'a recitu, si astu-felu recidivandu, ból'a deveni nevindicabila, si nefericitulu si-a respiratu nobilulu seu sufletu — sub ceriulu liberu.

Inteliginti'a romana din Baia-de-Crisiu, care a facutu atátu de multu pentru alinarea suferintieloru gloriosului martiru pana ce acel'a traia, — indata-ce a afluu tristulu evenimentu, dispuse, a se transportá cadavrulu la locuinti'a domniloru Ionu Simionasiu si Ionu Vlása, unde apoi acel'a se asiediá pe unu catafalcu decoratu in doliu.

Abié s'a latítu scirea trista, inteliginti'a si poporulu, cari adorau d'o potriua pe Iancu, s'au grabitu din tóte partile a vedé inca odata pe acestu adevératu martiru mare alu romanismului, — si a-i depune tributulu admiratiunii loru prin o ultima sarutare.

In pórt'a casoi, unde zacea cadavrulu, tricolorulu natiunalu érá acoperitu in doliu; éra inteliginti'a, barbati si dame, au imbracatu numai decátu asemene doliu; si comunele din intregulu districtu au trasu clopotele de trei ori pe di, si tóte au scosu la bisericá flamur'a négra.

Inmormentarea se incepú la 13 septemvre dupa miédia-di la dóue ore, asistandu unu publicu imensu, adunatu din tóte partile districtului, ma si din cele invicinate. In mijloculu celoru venití se aflá si martia-l'a figura a eroului-protopopu Balintu, colegu alu repausatului, si altii.

La celebrarea ceremoniei funebrele, sub pontificarea dlui protopopu din Bradu, Nicolau Miheltianu, au luat parte 30 de preoti in ornamente bisericesci si o mare multíme de invetiatori si cantori.

La finitul ceremoniei, parintele protopopu pontificante a rostitu o cuventare funebrala; démna de innaltímea doliului generalu.

Apoi cortegiulu plecá. In frunte mergea unu ju-ne cu flamur'a natiunala, imbracata in doliu; dupa acest'a urmau mai multi prapori bisericesci, apoi cosciugulu pe carulu funebralu facutu a nume pentru acestu scopu; pe langa cosciugu de ambele parti mergeau 25 de tineri cu faclii aprinse; apoi urmau toti preotii, cantorii si invetiatorii, — dupa acestia dóue bande musicale, cari pe róndu, — intonau arii triste; si in fine damele, inteliginti'a si poporulu in-tristatu.

Astu-felu toti pe josu petrecura mortulu pana 'n comun'a vecina, la Cebea, si in cimiteriulu acesteia, asiediara cadavrulu scumpu spre odihna eterna, langa „goronulu lui Horia.“

Ceremoni'a trista se incheiá prin o frumósa cu-

ventare funebrala, rostita la mormentu de dlu avocatú Georgiu Secula, — carele a improvisatu si o poesia ocazionali impartita cu ast'a ocaziune intre cei de fatia. —

Sér'a mai multi inteligenti se adunara in otelulu din Baia-de-Crisiu, unde apoi se portara multe toaste in memori'a repausatului, carele de multe ori dicea relativu la faptele lui din 1848: „S'a fostu cam stricatu aerulu prin case, si eu ca vijel'i'a am vinitu sê le curatiescu!“

Si elu ni-a curatítu si animele. Ne-a invetiatu cum sê ni iubimu natiunea, fara interesu materialu, far' a aspirá la distinctiuni, si neavendu alta dorintia, decátu a o vedé forcíta.

Adio, sublime apostolu alu romanismului! Adio neuitatulu nostru martiru!

OE E NOU?

* * (Adunarea de la Timisióra) a societáti pentru fondu de teatru natiunalu, precum aflámu, se va tiené in 11 noemvre c. n.

* * (Doliu pentru Iancu.) Cu bucuria aflámu, cá junimea nóstra din mai multe parti a inceputu sê pórté doliu pentru gloriosulu nostru Avramu Iancu, a carui memoria intru adevéru e vrednica de stim'a si admiratiunea fia-carui romanu adevératu. Déca junimea esprime atátu de frumosu pietatea sa catra umbr'a unuia dintre cei mai mari barbati ai natiunii, prin ast'a dovedesce, cá este la innaltímea missiunii sale. — Onóre acelei junimi, care si in acestu timpu de coruptiune are curagiulu sê pórté susu drapelulu simtieminteloru natiunale!

* * (Asociatiunea transilvana) inca in adunarea sa generala de la Brasiovu a decisu, sê se infintieze de-ocamdata la Asociatiune trei sectiuni scientifice, si adeca filologica, istorica, fisiop-naturala. De ore-ce inse aceste sectiuni — din lips'a membriloru — nici cá s'au constituitu pan'acuma, adunarea generala tienuta in estu-anu la Sebesiu luandu de nou la pertractare acésta cestiune, a insarcinatu pe comitetu, sê realizeze decisiunea vechia. Acuma comitetulu dara vine a provocá prin diuarie, pe toti barbati de litere si sciintie, ca sê binevoiésca a se insinuá pentru oricare din aceste trei specialítati, ca astu-felu sectiunile constituindu-se, sê-si póta incepe activitatea cátu mai curendu.

* * (Apelu catra damele romane.) Dómnele romane din Deva au formatu unu comitetu, spre a arangiá o loteria in folosulu bisericiei romane din acestu opidu. De la acestu comitetu primiramu spre publicare, prin dómn'a Constantia Schiau, urmatóriele síre: „Dómneloru romane din Transilvani'a, Banatu si Ungari'a! Dómneloru! Prin femei s'a sustienutu némulu romanescu; istori'a ni a probatu-o in toti timpii si la tóte ocaziunile. Femeile romane au facutu sê vietuiésca limb'a, natiunalitatea, religiunea nóstra. Cultivandu aceea-si limba ne vomu intielege totu-de-un'a, aredicandu bisericí, unde ne inchinámu aceluia-si Domnedieu, ne vomu simti totu-de-una frati. Deva, orasiu insemnatu in Transilvani'a, n'are bisericá romana. Cu imense sacrificie din partea locuitoriloru romani din

asta localitate s'au aredicatu zidurile unei biserici, dar numai zidurile. Spre a se ajutá terminarea santului locasii, noi josu-semnatele ve rogámu pe dvóstre dómne romane, cu animi romanesci, cu simtieminte crestinesci, a aduce si dvóstre o pétra la aredicarea acestui edificiu romanu si crestinu. Ve rogámu, dómneloru, a ni tramite sub adres'a comitetului pentru loteri'a in profitulu bisericeii romane din Deva, câte unu lucru de mana, ce va serví pentru infintiarea unei loterii in profitulu acelei biserici. Loteri'a se va trage in timpulu candu Asociatiunea pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu si-va tiené adunarea generala in Deva. Fia-care obiectu ce vomu primí, va fi trecut in registrele comitetului si publicatu prin diuarie sub numele donatóriei ce ni l'a spediatu. Tóte darurile se voru tramite pana la 1 martiu. Dómneloru, inca odata ve rogámu, sperámu si asceptámu unu respunsu binevoitoriu si imbucuratoriu. Primiti, dómneloru, ve rogámu, cordialele nóstre salutári. Pres. Constantia Dunca-Schiau, Elena Papiu, Ecaterina Draghiciu, Eufemia Horvatu.

‡ (*Clubulu deputatiloru natiionali*) s'a constituitu luni sér'a la 6 óre in 23 sept. a. c. candu deputatii romani natiionali Georgiu Popu, Alesandru si Antoniu Mocioni, Parteniu Cosma, Basiliu M. Stanescu si Alesandru Romanu, éra din partea sérbiloru dnii Mileticu si Trifunatiu se adunara la cas'a dlui Antoniu Mocioni, unde se consultara pana la 10 óre sér'a. Presedintele clubului e celu vechiu *Antoniu Mocioni*, éra de notari se alesera din partea romaniloru *Basiliu M. Stanescu* si din a sérbiloru *Trifunatiu*. Decisiunile aduse in acést'a siedintia sunt: clubulu are sé remana si de aci inainte clubu alu deputatiloru natiionali; deputatii romani natiionali nu facu adresa separata la discursulu de tronú, ci numai amendamentele la adres'a carea se va adoptá de majoritatea camerei.

* * (*De la espositiunea universala din Viena*) aflámu, cá presedintele comitetului imperatescu, archiducele Rainer, in dílele trecute a visitatu localitáti espositiunii. Comitetele esterne au facutu tóte cele cu potintia spre a fi bine represintate. Espositiunea Svediei si Norvegiei, atátu in parcu, câtu si in palatu, are sé fia fórté pompósa. Richard Wallace din Angli'a va tramite renumit'a sa colectiune; presedintele comitetului francesu asemene a sositu si lucra; comitetulu portugalu asemene tiene dese consultári, precum cetimu dintr'unu telegramu de la Madridu, Malaga va tramite vinuri si fructe de la média-di. Dar Roman'a?

* * (*A cui e copila?*) Intr'una din serile trecute pe malulu Dunarei in Buda strigá in susu si josu o juna femeia frumósa, povestindu toturora cu multa dorere, cá copilit'a ei a disparutu si acuma nu scie unde se afla? Nimene n'a sciutu sé-i deie deslucire, pana ce in fine sosi o dama betrana dimpreuna cu unu barbatu, si cu dinsii vini o copilita, pe care jun'a femeia o apucá numai decátu, cá este a ei. Dam'a, betranulu si barbatulu fure fórté suprinsi, si inaintea multímii adunate afirmara, cá copilit'a e a loru, si nici nu cunosc pe acésta femeia. Publiculu adunatu érá p'ací sé deie crediementu totu-si afirmatiuniloru nevastei, dar ea la momentu erupse intr'unu risetu ingrozitoriu, din care toti cei de fatia observara, cá dins'a e nebuna. O transportara indatu la ospitalu.

— (*Dlu G. Antonelli*) vicariulu din Fagarasiu fu

alesu si numitu canonicu la Blasiu, ér in loculu dsale se numi vicariu dlu profesorulu din Blasiu I. M. Micu.

* * (*Unu anunciu de casatoria*) se publicá de curendu in Clusiu de catra unu barbatu in etate de mijlocu. Dinsulu nu poftesce nici o zestre de la fiitóri'a sa, ci poftesce numai atát'a: „De óra-ce eu sum amicululu pacei eterne, eu nu voiú poté suferi sé siédia la cas'a mea ori ce consangéna a socii mele. Déca ea va avé parinti séu alti consangeni saraci, eu i voiú ajutorá bucuros cu bani, — inse vreu sé siedu singuru.“

× (*Denumiri*.) Dlu Vasiliu Ranta, fostu jude suplentu la tribunalulu urbarialu din Clusiu fu numitu jude la tribunalulu reg. din Bistritia. — Dlu Augustu Horsa, fostu primariu alu orasiului Hunedóra, fu numitu adjunctu de conceptu la tribunalulu supremu din Pest'a.

∞ (*Hymen*.) Dlu Gavrilu Munteanu, teologu absolutu din dieces'a Gherlei, si-a serbatu cununi'a in 16 sept. cu dsior'a Fani Siatosiu din Acasiu.

Literatura si arte.

* * (*Dlu M. Cogalniceanu*) a scosu de sub tipariu tomulu antáiu din „Cronicele Romaniei“, a dóru'a editiune, inzestrata cu note, biografii si facsimile, cuprindendu mai multe cronice nepublicate inca.

* * (*Metropolitulu Andreiu bar. de Siaguna*) a publicatu de curendu unu opu intitulatu: „Manualu de studiulu pastoralu.“ Pretiulu 50 cr.

— (*Dlu Const. Dimitriadu*) a tradusu si a scosu de sub presa la Bucuresci urmatóri'a brosiura: „Poporulu judeu pe timpulu formatiunii Talmudului“, de Albertu de Reville.

Din strainetate.


* * (*Ex-imperatulu Napoleonu si soci'a sa,*) cari de unu timpu incóce siedu la mosi'a loru de pe insul'a Wight, de curendu facura o visita admiralului americanu Douglas, pe vaporulu acestuia din portu; acolo dinsii fure primiti de o societate alésa, si dejunara toti impreuna. Parechi'a ex-imperatésca a multiamitu prin cuvinte calduróse pentru acésta buna primire, si invitara societatea intréga la cina in locuinti'a loru.

* * (*Soci'a lui Ratazzi*), consangén'a cu multu spiritulu a lui Napoleonu, care facea odinióra acestuia atáte neplaceri, si despre care atunce diuariele scrieau multe picanterii, acuma debutéza de nou in Franci'a. Acolo in timpulu presinte dins'a face mod'a, de si acuma e de 50 dq ani. Inse ea nu numai prin toaletele sale atrage atentiunea toturora; conversatiunea ei spirituala si picanta este ceea ce o face inca atátu de placuta la Trouville. Ea e o scriitória cu multu spirit, si cu scrierile sale satirice a causatu odinióra unchiului ei, puternicululu imperatu Napoleonu, atát'a amaraciune, incátu acést'a a dispusu a i se dá o pensiune anuala, numai ca ea sé parasésca pentru totu-de-un'a Franci'a. Principes'a Solms (acést'a érá pseudonimulu ei) a si esítu din tíer'a unchiului ei, dar nu peste multu s'a rentorsu ca soci'a barbatului de statu italianu, Ratazzi. Acuma de curendu, de candu fra-

nele guvernului sunt in manile lui Thiers, ea jóca unu rolu si mai mare prin salóne. Candu ea la Troville aparú unde-va, totu-de-un'a facú sensatiune, si a nume prin toaletele sale nu atâtú gustúose, câtú bizare. Ea se imbracă in fía-care dí de patru ori. In balulu casinei diamantele ei se urcau la unu pretiu de 100,000 de franci. Dómn'a Ratazzi, precum se vede, — vré sê ocupe tronulu desiertu alu principesei Metternich.

** (Drama de amoru.) Ludovicu X., care a petrecutu mai multi ani la unu bancariu din Paris, — voindu a se rentóce in patri'a sa, Svitier'a, in presér'a plecárii sale chiamá la o cina de despartíre pe amicii soi. Catra finea cinei conversatiunea incepu sê curga despre femei. Domnulu casei tacea, precum se dá cu socotéla, cele ce se vorbiau despre femei nu-i placeau, si fiindu câ amicii lui nu incetara, elu se retrase la o feréstá deschisa a salonului. In acestu momentu aparú in pragulu usiei o femeia palida si iritata, si vediendu pe X., alergá spre elu, ca sê-lu scóta din sala. Inse X. romase locului, si impinse de langa sine femeí'a. Amicii lui grabira catra elu, dar femeí'a scóse iute de sub haine unu cutítu, si lu-impinse iute in peptulu lui X. Tóte aceste se intemplara cu o rapedíme atâtú de mare, încátú nu se potura impededá, si in momentulu urmatoriu femeí'a a si disparutu. In urma apoi o gasira in curte tavalita in sangele seu. Ea a saritu din feréstá, si a moritu indata. Tinerulu fu transportatu numai decátú la locuinti'a sa. Acolo apoi elu a marturísitu, câ femeí'a aceea a fostu amant'a lui de siese luni. Ea aflandu de plecarea lui, i-a scrisu, câ prefera a-lu ucide, decátú sê-lu lase a se departá, si i cerú pe séra o intalnire. Intrevederea se intemplá, dar avú o fine tragica.

X (Resbunarea unui pictoru.) — Tóte economiee possibile, tóte medilócele de a traí, se ponu in jocu, intr'unu timpu candu vietí'a e asié de scumpa si chiriile asié de radicate. Éta procedur'a cu care s'au servitu unu pictoru ca sê-si pastredie cas'a in conditiuni cumpetate, si sê se sustraga de 250 fl. v. a. mai multu cá-i cerea proprietariulu. Bas'a cererei erá in frumsetiarea si impodobirea cea splendida, a locuintiei, care voiá a pretinde de la noulu chiriasiu. — Dara — strigá deodata pictorulu — eu am decorat'ó!.. penelului si talentului meu i este datóre acestei in frumsetiri. Proprietariulu remane induplecatu. — E bine, díse artistielu, pune bileta pre pórtá. — Intru adevéru a dóu'a dí se cetea pe pórtá: — De inchiriatu este unu apartamentu din nou decoratu. — Mane dí se si presintá un'a Demoisella, carea s'a introdusu la pictoru. Abié aruncá ochii in prim'a odaia, incepu deodata a fugi dandu nisce tiepete ingrozítóre. Dóua, trei, si si mai multe persóne intrara, cu care éra-si se reinnoi aceea-si scena. Proprietariulu fiindu inscintiatu se suí la artistu; i se deschide usi'a, si se retrage inspaimentatu. Ghirlandele cele frumóse, ciubucele si chenarile admirabile, se schimbara in capete de ómeni morti, asiediate pre óse in forma de cruci, in fetiele mai urite, si in nisce goliciuni mai inspaimantatóre. Proprietariulu intielegundu, câ cei este scopulu, érasu i s'au datu odáile inchirie si mai departe sub prim'a conditiune.

 *Suplementu: Novele de Iosifu Vulcanu, tom. II. cól'a VIII.*

Pentru serile de érna!

Apropiandu-se serile lungi de érna, candu lecturele bune, instructive si petrecatórie au unu pretiu duplu, ni luámu libertate a recomandá atentíunii onorab. publicu fói'a nóstra „Familia“, dimpreuna cu suplamentele sale de romanuri si novele.

Pretiulu pe oct.—dec. 2 fl. 60 cr. (Si nu 2 fl. 50 cr., precum ni tramitu unii prenumeranti.)

Prenumerantiloru noi li oferimu pentru unu pretiu bagatelú urmatóriele opuri: 1) „Cavalerii Noptii“, romanu istoricu in 5 tomuri, de Ponson du Terrail, tradusu de Iosifu Vulcanu, pretiulu 3 fl., — 2) „De unde nu este rentórcere“, romanu de Gabrielly, tradusu de Titu Budu, pretiulu 50 cr., — 3) „Novele de Iosifu Vulcanu“, tomulu I, pretiulu 60 cr. — éra cólele esíte pan'acuma din tomulu alu doile se voru tramite gratis.

Asemene li oferimu urmatóriele tablouri: 1) Inaugurarea societátii Academice romane, — 2) Coriolan si Veturia, — 3) Mihaiu Eroulu in batal'á de la Calugáreni, — 4) Traianu cu óstea sa trece Dunarea, — 5) Portretulu lui Ionu Brateanu, fía-care pentru câte 60 cr.

Incátú pentru ilustratiuni, numai de la onorab. publicu atérna ca sê publicámu câtú mai adese-ori adunandu-ni prenumeranti noi si îndemnandu pe cei vechi a ni platí enormele restantie.

Pesta 9/21 septemvre 1872.

Redactiunea „Familiei.“

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1872. Strad'a lui Alesandru nr. 13.

 **Esemplare complete mai avem din inceputulu anului.** 